

“Alsos Kodra — Πράσινο, Πολιτισμός, Κοινότητα”

Προτείνουμε να μετατρέψουμε το πρώην στρατόπεδο Κόδρα σε ένα μεγάλο, ανοιχτό, ασφαλές και προσβάσιμο μητροπολιτικό πάρκο που συνδυάζει φύση, πολιτισμό, άθληση και τοπική παραγωγή. Η ιδέα σέβεται την ιστορία του χώρου, ανανεώνει τα παλιά κτίρια και δίνει τη δυνατότητα σε όλους — νέους, ηλικιωμένους, οικογένειες και συλλόγους — να συμμετέχουν, να δουλέψουν, να χαρούν και να μάθουν. Η πρότασή μας είναι πρακτική, φιλική για ανθρώπους όλων των ηλικιών και βασίζεται στις αρχές της βιωσιμότητας, της αισθητικής και της κοινωνικής συμμετοχής.

1. Στόχοι

- Να δημιουργηθεί δημόσιος χώρος πρασίνου υψηλής ποιότητας.
- Να διασωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν ιστορικά κτίρια με πολιτιστικές χρήσεις και να αναδειχθούν τα αρχαία και η ιστορία της Καλαμαριάς.
- Να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή μέσω δραστηριοτήτων και θέσεων εργασίας.
- Να προωθηθεί η κυκλική οικονομία (αποφυγή απορριμμάτων, επανάχρηση υλικών).
- Να δημιουργηθεί ένας “κόμβος” αστικής και περιφερειακής γεωργίας και τοπικής διατροφής.
- Να σχεδιαστεί χώρος φιλικός για όλες τις ηλικίες και ΑΜΕΑ.

2. Προτάσεις

A. Γενικό πάρκο και ζωνοποίηση

Δημιουργούμε ζώνες μέσα στο χώρο για διαφορετικές χρήσεις: μεγάλη έκταση φυσικού πρασίνου, πολιτιστικά κτίρια, αθλητικές ζώνες, κήποι, θερμοκήπια, αγορά παραγωγών και μονοπάτια για πεζούς/ποδήλατα. Οι ζώνες θα συνδεθούν με καθαρές διαδρομές και σημεία στάσης.

Οφέλη: περισσότερος καθαρός χώρος για βόλτες και ξεκούραση, βελτίωση αέρα και θερμοκρασίας της περιοχής, προστασία ιστορικών στοιχείων.

B. Makerspace / Εργαστήρια Upcycling

- Τι είναι: Κοινόχρηστο εργαστήριο εξοπλισμένο με εργαλεία, εκτυπωτές 3D, CNC, λείζερ, πάγκους κ.λπ. όπου άνθρωποι κάνουν

πράγματα με τα χέρια τους — επισκευές, μικρές κατασκευές, 3D εκτυπώσεις, ή φτιάχνουν νέα προϊόντα από παλιά αντικείμενα (upcycling) μετατρέποντάς τα σε κάτι νέας αξίας (π.χ. παλιές πόρτες → έπιπλα, πλαστικά μπουκάλια → φωτιστικά, διακοσμητικά, μικρά έπιπλα με 3D Εκτυπωτές).

Εκεί πολίτες, φοιτητές ή δημιουργοί μπορούν να σχεδιάζουν και να κατασκευάζουν αντικείμενα, να φτιάχνουν πρωτότυπα, ή να μαθαίνουν τεχνικές χειροτεχνίας και τεχνολογίας.

- Ένα “εργαστήριο upcycling” στο Κόδρα θα μπορούσε να φτιάχνει καλλιτεχνικές ή χρηστικές κατασκευές από ανακυκλώσιμα υλικά, προωθώντας την τέχνη μαζί με την κυκλική οικονομία.

Πώς λειτουργεί: Εθελοντές και επαγγελματίες διδάσκουν, υπάρχει εξοπλισμός και μικρή συνεισφορά κόστους.

Οφέλη: μαθαίνουμε δεξιότητες, μειώνουμε σκουπίδια, συνεισφορά στην καινοτομία, την τέχνη και ενδεχόμενη ανάπτυξη νέων μικρών επιχειρήσεων.

Γ. Food Hub + Θερμοκήπια Εγγύτητας

Food Hub: Κόμβος όπου μαζεύονται και πωλούνται τοπικά προϊόντα — φρέσκα λαχανικά από μικρούς παραγωγούς, προϊόντα μεταποίησης και μικρές επιχειρήσεις εστίασης (μικρή σκεπαστή αγορά με σημεία να κάθεται και να τρώς, γύρω γύρω με καντίνες και σημεία πώλησης τοπικών προϊόντων).

Θερμοκήπια Εγγύτητας (Proximity Greenhouses)

Τελευταίας τεχνολογίας υδροπονικά θερμοκήπια που θα παράγουν (βιολογικά-υδροπονικά) προϊόντα υψηλής ποιότητας κοντά στους καταναλωτές.

- Λαχανικά, αρωματικά φυτά, άνθη για την κοινότητα ή για τοπικά εστιατόρια.
- Μπορούν να λειτουργούν εκπαιδευτικά (π.χ. σχολεία) ή κοινωνικά (π.χ. συνεταιρισμοί).
- Αν ενταχθούν στο Κόδρα, θα αποτελέσουν ζωντανό παράδειγμα αστικής αγροκαλλιέργειας και “πράσινου μετασχηματισμού”.

Οφέλη: φρέσκο φαγητό για επιχειρήσεις (HORECA) και την πόλη,

δουλειές, εκπαίδευση μαθητών στη γεωργία, στήριξη τοπικών παραγωγών.

Δ. Repair Cafés (Καφενεία Επιδιόρθωσης)

Σημεία όπου πολίτες φέρνουν χαλασμένα αντικείμενα (π.χ. μικροσυσκευές, ρούχα, ποδήλατα) και μαζί με ειδικούς ή εθελοντές τα φτιάχνουν, δωρεάν ή με συμβολικό κόστος.

Πώληση σε σχετικά χαμηλή τιμή, ποιοτικό καφέ, vegan και νηστίσιμα προϊόντα — με ένα μέρος των πρώτων υλών να προέρχεται από τοπικούς παραγωγούς — καθώς και άλλα πρωτεϊνούχα ή *sugar-free* είδη, φυσικοί χυμοί και ελαφριά σνακ.

Οφέλη: κουλτούρα επιδιόρθωσης αντί για πέταμα, η ανταλλαγή γνώσης και η μείωση αποβλήτων, οικονομία, μάθηση, κοινωνική επαφή και δημιουργία θέσεων εργασίας.

Ε. Καλισθενικό πάρκο (outdoor activity)

Ανοιχτός χώρος με μπάρες, μονόζυγα, ράμπες για ασκήσεις με το βάρος του σώματος.

Οφέλη: προάγει την καλλισθενική γυμναστική και την άσκηση σε εξωτερικούς χώρους στην φύση, φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά, παρέχει δωρεάν γυμναστική για όλους και ενώνει τις γύρω κοινότητες διαφημίζοντας και την Καλαμαριά.

Z. Πάρκα για άλλες ηλικιακές ομάδες (2–3 μικρότερα πάρκα)

1. **Πάρκο για ηλικιωμένους:** με εύκολα μονοπάτια, παγκάκια σε σκιά, χώρο για χαλάρωση, ειδικά διαμορφωμένους χώρους για σκάκι κτλπ και ομάδες συζήτησης.
2. **Παιδικό θεματικό πάρκο:** ασφαλές, με φυσικά παιχνίδια και εκπαιδευτικά μονοπάτια.
3. **Πάρκο για οικογένειες / μικρά παιδιά:** υπαίθριες δραστηριότητες, παιδικά δρώμενα (όπως θέατρο σκιών και κουκλοθέατρο), χώρος για παιδικά εργαστήρια.

Οφέλη: το πάρκο γίνεται φιλικό σε όλες τις ηλικίες, οι οικογένειες νιώθουν ασφάλεια και άνεση.

Η. Κυκλικό Κέντρο & Repair / Upcycling Hub

Συγκεντρώνει κομποστοποίηση (για τις ανάγκες λίπανσης του άλσους Κόδρα και πώληση του πλεονάσματος), εργαστήρια ανακύκλωσης (που μπορούν να πωλούν την παραχθείσα πρώτη ύλη (π.χ. από πλαστικά μπουκάλια κτλπ) ή αλλιώς χρήση για 3D εκτυπώσεις του Upcycling εργαστηρίου, μαθήματα για μείωση αποβλήτων.

Οφέλη: εκπαίδευση πολιτών, μείωση κόστους διαχείρισης απορριμμάτων, δημιουργία προϊόντων από πρώτες ύλες.

Θ. Πρόγραμμα “Pop-up” & Φάσεις Πιλοτικής Χρήσης

Προσωρινές δράσεις με μικρές αγορές και μαγαζάκια, υπαίθρια σινεμά, φεστιβάλ, εκθέσεις, δοκιμαστικές διαδρομές που δίνουν “ζωή” στο χώρο πριν την οριστική ανάπλαση, που δοκιμάζουν τι λειτουργεί και τι αγαπά ο κόσμος.

Φάσεις:

- Φάση 1 (Άμεσα — Quick wins): σήμανση μονοπατιών, πάρκινγκ ποδηλάτων, pop-up λαϊκή.
- Φάση 2 (6–12 μήνες): προσωρινές κατασκευές (κιόσκια, σκιάστρα), επίδειξη θερμοκηπίου.
- Φάση 3 (1–3 χρόνια): μόνιμες αναπλαστικές εργασίες και αποκατάσταση κτιρίων.

Οφέλη: βλέπουμε τι λειτουργεί, αυξάνεται η συμμετοχή του κόσμου, μειώνονται λάθη σε μόνιμες επενδύσεις.

I. Εμβληματικό κτίριο + Παρουσίαση Τέχνης και ιστορίας Καλαμαριωτών

Ανάπλαση υπάρχοντος κτιρίου σε εικαστικό-πολιτιστικό κέντρο και αρχαιολογικό μουσείο, με μεγάλη, πανοραμική βεράντα προς τη θάλασσα και το Παλατάκι, υψηλής αρχιτεκτονικής.

Τι θα περιλαμβάνει: Σύγχρονο café bar restaurant, εκθεσιακούς χώρους, μικρή σκηνή για παραστάσεις, αίθουσα εκδηλώσεων, μόνιμη συλλογή έργων αλλά και προς πώληση έργα καλλιτεχνών από Καλαμαριά.

Οφέλη: πολιτιστική αναβάθμιση, τουριστικό ενδιαφέρον, θέση για εκπαιδευτικά προγράμματα, τόπος πώλησης υψηλής τέχνης τοπικών καλλιτεχνών.

Κ. «Κήπος-έμβλημα» — στόχος: ένας από τους καλύτερους Ευρωπαϊκούς κήπους.

Δημιουργία κήπου υψηλής αισθητικής και βιοποικιλότητας, που θα συνδυάζει ελληνική κηποτεχνία, με στοιχεία τοπικού πολιτισμού Καλαμαριάς. Θα έχει ζώνες: λουλουδοφυτεύσεις, μυρωδικά, δέντρα σκιάς, ύδατα/λίμνη μικρή, μονοπάτια θέασης και εκπαιδευτικά σημεία όπως τα αρχαία.

Οφέλη: τουρισμός, εκπαιδευτικά προγράμματα, θεραπείες φύσης, υψηλή αισθητική αξία.

3. Δέντρα, φυτά και νεότερες τάσεις γεωπονικής / αρχιτεκτονικής (με σεβασμό σε Καλαμαριά)

- Αρχές: χρήση τοπικών/μεσογειακών ειδών, ανθεκτικών στην ξηρασία, χαμηλής ανάγκης συντήρησης, φιλικών σε μέλισσες/πεταλούδες. (ενδεχόμενη τοποθέτηση 2-3 μελισσιών σε στρατηγικά σημεία για να καλύπτουν όλη την έκταση, +μικρή παραγωγή μελιού)
- Προτεινόμενα είδη / κατηγορίες: πλατάνι για μεγάλες σκιασμένες περιοχές, κυπαρίσσι & δρύς για ύψος και δομή, αμυγδαλιά & ροδιές σε πιο ζεστές θέσεις, ελιές πολλών ετών, αρωματικά: λεβάντα, θρούμπι, ρίγανη. Χρήση ντόπιων ποικιλιών όπου υπάρχουν.
- Νεότερες τάσεις που εφαρμόζονται:
 - Πολυεπίπεδη φύτευση: δέντρα, θάμνοι, ποώδη μαζί για μεγαλύτερη βιοποικιλότητα.
 - Green buffer / φίλτρα αέρα στα όρια με δρόμους.
 - Βιώσιμη άρδευση: συλλογή βρόχινου νερού, σταγόνες άρδευσης, χρήση ανακυκλωμένου νερού όπου επιτρέπεται.
 - Ενσωμάτωση τοπικής ταυτότητας: φυτεύσεις και μοτίβα που θυμίζουν τοπικά τοπία Καλαμαριάς — π.χ. δέντρα που υπάρχουν σε τοπικά πάρκα, χρήση υλικών από την περιοχή. Οφέλη: λιγότερη κατανάλωση νερού, μεγαλύτερη αντοχή στο μέλλον, όμορφο και οικείο αποτέλεσμα για τους κατοίκους.